

Алеся Іванюто,
студентка 3 курсу
факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв
Наук. керівник: **М. С. Богдан**
асистент (БДПУ)

ЯВИЩЕ КІБЕРБУЛІНГУ ЯК ПСИХОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Актуальність. Явище булінгу як деструктивного фактору у спілкуванні дуже часто турбує людей у повсякденному житті. Враховуючи те, що стрімке поширення і розповсюдження соціальних мереж та їх доступність стало підґрунтям для появи кібербулінгу, діапазон такого впливу стає все більшим і охоплює велику кількість користувачів різного віку.

Ступінь досліджуваності проблеми. Проблемою булінгу займалися: К. Арора, Д. Лейн, Е. Міллер, Д. Ольвеус, Е. Роланд, Д. Таттум, Д. Томпсон та інші. В той же час, можна відмітити таких вітчизняних науковців: О. Барліт, І. Бердишев, А. Бочавер, О. Глазман, О. Дроздов, О. Ожйова, О. Синюкова, В. Собкін, А. Король, В. Петросянц, А. Чернякова, які досліджують психологічні особливості учасників булінгу, його наслідки та шляхи подолання. Явище кібербулінгу лише нещодавно привернуло увагу науковців.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати причини виникнення булінгу в соціальних мережах; особливості його прояву; шляхи застереження та усунення можливих наслідків кібербулінгу.

Сутність дослідження. Булінг в психологічній науці розглядається як різновид насильства, що не носить характеру самозахисту, довготривале (повторюване) фізичне чи психологічне насильство з боку індивіда чи групи, які мають певні переваги (фізичні, психологічні, адміністративні тощо) стосовно індивіда, і що відбувається переважно в організованих колективах з певною особистою метою [2].

Кібербулінг – умисні образи, погрози та розповсюдження компрометуючої інформації за допомогою сучасних засобів комунікації, інтернету, як правило, протягом тривалого періоду часу [1].

Сьогодні, розглядаючи явище кібербулінгу, вирізняють декілька його типів: 1) використання особистої інформації («зламування» поштових скриньок, серверів, сторінок у соціальних мережах з метою отримання особистої інформації про людину та її наступне переслідування); 2) анонімні погрози (анонімне надсилання повідомлень загрозливого змісту, що можуть мати образливий характер з вульгарними висловами і ненормативною лексикою); 3) переслідування (отримання шляхом стеження в інтернеті особистої інформації про індивіда з метою завдання образ принизливого характеру або шантажу таємними фактами); 4) тролінг (розміщення в інтернеті провокаційних повідомлень з метою провокування конфлікту між учасниками або завдання взаємних образ); 5) флеймінг (обмін короткими гнівними і запальними репліками між двома чи більше користувачами в соціальних мережах та дискусійних групах); 6) обмовлення або зведення наклепів (розповсюдження принизливої неправдивої інформації з використанням комп'ютерних технологій); 7) хепіслепінг (розповсюдження без згоди жертви відеороликів з записами реальних сцен насильства,

переважно фізичного) [1].

Таким чином, кібербулінг – явище досить нове, але, разом з тим, жертвою такого знуцання може стати кожен користувач соціальними мережами. Саме тому важливо знати шляхи протидії такому впливу. Оскільки в шкільний період діти найбільш вразливі до деструктивних форм поведінки в соціальних мережах, а також не мають можливості ефективно захищатися від кібернападників, в освітніх закладах важливо створювати необхідну атмосферу взаємодопомоги та підтримки. Сучасні практикуючі психологи наголошують, що, зважаючи на актуальність роботи з профілактики булінгу, влучним рішенням для освітніх закладів є призначення психолога, відповідального за вирішення питань, пов'язаних з булінгом шляхом спостереження за поведінкою учнів, консультування і надання їм необхідної психологічної допомоги.

Висновки. Результати теоретичного дослідження показали, що феномен булінгу – тривалий процес усвідомленого жорсткого ставлення, що призводить до серйозних психологічних та соціально-негативних наслідків. Булінг є актуальною соціально-психологічною проблемою, яка потребує подальшої розробки та досліджень, пошуків шляхів її подолання, а профілактика агресивної та насильницької поведінки серед школярів потребує системного здійснення просвітницько-профілактичних заходів щодо подолання булінгу в сучасних закладах освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Беженар Г. Булінг : підліткове насильство в школі – [Електронний ресурс] / Беженар Г. // Школа. – 2012. – №2 (74). – С. 75–79. – Режим доступу : www.osvitaua.com/attach/2319/SHj12021s.pdf . – Заголовок з екрану
2. Кон И.С. Что такое буллинг и как с ним бороться? / И.С. Кон // Семья и школа. – 2006. – № 11. – С. 15-17.

Анастасія Ігнатова,

студентка 1 курсу

Факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти

Наук. керівник: **В. В. Чумак,**

к. психол. н., доцент (БДПУ)

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ ПЕРШОКУРСНИКІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Актуальність. Проблема адаптації студентів-першокурсників до умов університету є однією з важливих загальнотеоретичних проблем і до теперішнього часу є традиційним предметом дискусій, оскільки відомо, що адаптація молоді до студентського життя – складний і багатогранний процес, що вимагає залучення соціальних і біологічних резервів організму.

Адаптація – це процес зміни характеру зв'язків, відносин студента до змісту і організації учбового процесу.

Ступінь соціальної адаптації першокурсника в університеті визначає безліч чинників: індивідуально-психологічні особливості людини, її особисті, ділові і поведінкові якості, ціннісні орієнтації, академічна активність, стан здоров'я, соціальне оточення, статус сім'ї та ін.